

بسمه تعالی
مجلس شورای اسلامی
دوره اول - سال چهارم
۱۳۶۲ - ۱۳۶۳

۵۲

شماره ترتیب چاپ ۲۲۲۴

شماره دفتر ثبت ۷۶۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

از آنجا که ضرورت دارد هر چه زود تر وظایف و اختیارات نهاد ریاست جمهوری مشخص گردد و تا بحال اینکار صورت نگرفته لهذا طرحی که شامل بیان قسمتی از وظایف، اختیارات و مسوولیتهای ریاست جمهوری است تقدیم مجلس میشود تا با بحث و بررسی بیشتر بصورت جامع و کاملتری در آمده تصویب گردد.

اسدالله بیات - ارسلان صفائی - محمد علی موحدی کرمانی - مهدی قائمی - بهاری - محمد علی هادی - زواری - ابوالحسن اللهبداشتی - حسین هراتی - عجم - فضل الله محلاتی - مصطفوی - سید محمود دعائی - حمیدی - کیان ارثی - محی الدین فاضل شهرکی - اژه ای .

طرح تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسوولیتهای
ریاست جمهوری اسلامی ایران

بسم الله الرحمن الرحيم

قسمتی از وظایف و اختیارات و مسوولیتهای رئیس جمهور

فصل اول - وظایف و اختیارات رئیس جمهور بعنوان رئیس قوه مجریه

ماده ۱- در اجرای اصول شصتم و یکصد و سیزدهم قانون اساسی، اعمال قوه مجریه در مقام ریاست قوه مجریه، جز در مواردی که مستقیماً بر عهده رهبری و اگذار شده است، به شرح

مواد آتی ، بر عهده رئیس جمهور می باشد .

بخش اول - در عزل و نصب نخست وزیر و وزیران و استعفا آنان

ماده ۲- نخست وزیر ، پس از کسب رای تمایل از مجلس شورای اسلامی و صدور حکم از جانب رئیس جمهور (مقرر در اصل ۱۲۴ قانون اساسی) ، موظف است ظرف ۱۵ روز و رأی تعیین وجهت تصویب ، کتبا به رئیس جمهور معرفی نماید . در صورت عدم موفقیت در مهلت مقرر و یا در صورت عدم تصویب بیشتر زینمی از وزیر معرفی شده از سوی نخست وزیر توسط رئیس جمهور ، وی می تواند فرد دیگری را برای نخست وزیری معرفی نماید .

ماده ۳- رئیس جمهور ، در ظرف دو هفته بعد از استعفاء یا سقوط دولت ، شخصی را که نامزد نخست وزیری نموده است ، کتبا یا حضورا به مجلس معرفی می نماید . در صورتی که پس از معرفی اکثریت لازم برای ابراز تمایل حاصل نشد ، رئیس جمهور ، در ظرف یک هفته شخص دیگری را که نامزد نخست وزیری نموده است ، کتبا یا حضورا به مجلس معرفی می نماید . چنانچه برای بار دوم ، پس از معرفی ، اکثریت لازم برای ابراز تمایل حاصل نشد ، رئیس جمهور ، بلافاصله ، شورای مذکور در ماده ۱۳ این قانون را دعوت به تشکیل جلسه فوق العاده می کند و موضوع را در آن شورا مطرح می سازد . سپس با تعیین وقت قبلی در مجلس حضور می یابد و با قرائت اعلام نظر آن شورا و ایراد سخن ، نامزد جدید نخست وزیری را به مجلس معرفی می نماید .

ماده ۴- استعفا هر یک از وزراء به نخست وزیر تسلیم میشود . قبول استعفا از سوی نخست وزیر باید با تصویب رئیس جمهور باشد و تا زمانیکه این استعفاء بتصویب رئیس جمهور نرسیده است ، وزیر یا وزراء به کار خود ادامه خواهند داد .

ماده ۵- در صورتیکه رئیس جمهور دولت را در اجرای وظایف خود ناتوان دید ، موضوع را در جلسه هیات وزیران با ذکر دلایل مطرح میکند و به نخست وزیر پیشنهاد استعفاء می دهد . در صورت عدم قبول این پیشنهاد ، مشروح مراتب را ، با ذکر دلایل کتبا به مجلس شورای اسلامی ارسال میدارد و اعتماد بدولت را مورد سوال قرار میدهد .

ماده ۶- در صورتیکه رئیس جمهور ، هر یک از وزیران را ، در اجرای وظایف خود ، ناتوان تشخیص داد ، عزل وی را به نخست وزیر پیشنهاد می نماید . در صورت عدم قبول این پیشنهاد میتواند مشروح مراتب را کتبا به مجلس شورای اسلامی ارسال دارد ، و اعتماد آن وزیر یا وزراء مورد نظر را مورد سوال قرار دهد .

بخش دوم - درلوايح و طرحهای قانونی

ماده ۷- درجهت اجرای اصول ششم (اعمال قوه مجریه از طریق رئیس جمهور) و یکم و سیزدهم (ریاست قوه مجریه بر عهده رئیس جمهور) قانون اساسی، لوايح قانونی قبل از تصویب هیات وزیران باید با اطلاع رئیس جمهور برسد تا در صورت لزوم نقطه نظرها و پیشنهادات اصلاحی خود را، در جلسه هیات وزیران (موضوع اصل ۱۲۷ قانون اساسی) مطرح نماید.

ماده ۸- طرحها و لوايحي که در ارتباط با وظایف و اختیارات رئیس جمهور در کمیسیونهای مجلس مطرح می شود، باید با اطلاع رئیس جمهور برسد و از نماینده وی جهت تبادل نظر در کمیسیون دعوت بعمل آید. این دعوت بهنگام طرح موضوع در مجلس نیز از طریق هیات رئیسه بعمل خواهد آمد.

ماده ۹- طرحهای قانونی اعلام شده در مجلس شورای اسلامی باید با اطلاع رئیس جمهور برسد تا درجهت اجرای اصل ۱۱۳ قانون اساسی (تنظیم روابط میان قوای سه گانه) و در صورت لزوم پیشنهادات اصلاحی خود را به مجلس ارائه دهد.

بخش سوم - در تصویب نامهها و آئین نامهها، عهدنامه ها، مقاله نامهها،

قراردادها و پیمانهای بین المللی.

ماده ۱۰- تصویب نامهها و آئین نامههای دولت، که در اجرای اصل ۱۳۶ قانون اساسی، از جهت انطباق با قوانین، با اطلاع رئیس جمهور می رسد، در صورتیکه از نظروى برخلاف قانون تشخیص داده شد، قبل از هرگونه اصلاحات لازم قابل اجرا نخواهد بود، در صورت اجرا، بدون رعایت مقررات این ماده، رئیس جمهور دستور توقف اجرا را صادر خواهد نمود. مقررات این ماده شامل آئین نامههای مصوبه اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز می باشد.

ماده ۱۱- مفاد عهدنامهها، موافقت نامهها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولتها، که در اجرای اصل ۱۲۵ قانون اساسی، پس از تصویب، امضاء آن با رئیس جمهور یا نماینده قانونی او است، قبل از مذاکره و انعقاد باید با اطلاع وی برسد. رئیس جمهور با توجه به مدلول اصل ۱۲۱ قانون اساسی (حراست از مرزها و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشور) ظرف ۱۰ روز، نظر اصولی یا اصلاحی خود را اعلام میدارد.

ماده ۱۲ - امضای عهدنامهها ، مقاولهنامهها ، موافقتنامهها و قراردادهای دولست ایران با سایر دولتها و همچنین امضای پیمانهای مربوط به اتحادیههای بین المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی ، فقط با امضای رئیس جمهور یا نماینده قانونی او بعنوان امضای طرف قرارداد معتبر است .

بخش چهارم - در تنظیم روابط میان قوای سه گانه

ماده ۱۳ - در اجرای اصل ۱۳۵ و ۱۳۶ قانون اساسی ، بمنظور برقراری ارتباط صحیح و منطقی و تنظیم روابط میان قوای سه گانه و بمنظور ایجاد هماهنگی در کلیه سازمانهای کشور ، شورائی بنام شورای تنظیم روابط قوای سه گانه ، از این مقامات تشکیل میگردد .
الف - رئیس جمهور بعنوان رئیس شورا و تنظیم کننده روابط قوای سه گانه و رئیس قوه مجریه .

ب - رئیس دیوانعالی کشور ، بعنوان رئیس قوه قضائیه .

ج - رئیس مجلس شورای اسلامی بعنوان رئیس قوه مقننه .

جلسات این شورا ماهی یکبار در دفتر ریاست جمهوری تشکیل میگردد و در صورت لزوم بعد عودت رئیس جمهور ، جلسات فوق العاده نیز تشکیل خواهد شد .
تبصره - در صورت اقتضاء رئیس شورا از نخست وزیر یا سایر مقامات برای شرکت در جلسات شورا دعوت بعمل می آورد . اما تصمیم گیری و حق رای با اعضای اصلی شورا خواهد بود .

ماده ۱۴ - اهم وظایف شورا بدین شرح است .

الف - بررسی و تبادل نظر نسبت به سازمانها و تشکیلاتی که وظایف آنها ارتباط موضوعی بین قوای سه گانه پیدا می کند .

ب - بررسی و تبادل نظر نسبت به مسائلی که مشترکا از قوای سه گانه ناشی و یا آثار آن متوجه قوای سه گانه میشود .

ج - بررسی و تبادل نظر اصولی ، نسبت به لواحق و طرحهای مهم که به جریان انداختن آن مستلزم تدابیر سیاسی خاص است .

د - بررسی و تبادل نظر نسبت به مسائل و موضوعاتی که ایجاد تعارض بین قوای سه گانه نموده است .

ه - بررسی و تبادل نظر نسبت به مواردی که رئیس جمهور فرد یا افرادی را کارا نامزد نخست وزیر می کند ، امارای تمایل از سوی مجلس حاصل نمیشود .

و - بررسی و تبادل نظر مشورتی نسبت به موارد نقض قانون اساسی که بموجب ماده ۴۰ این قانون درشورا مطرح میشود .

ماده ۱۵- آن دسته از موضوعات مطرح شده درشورا که درچارچوب قوانین ومقررات موضوعه کشور منجر به اتخاذتصمیم میگردد ، بااکثریت اعضای شورا (همراه با رای رئیس جمهور) رویه اجرائی تلقی میشود و درسازمانهای ذیربط لازم الاتباع خواهد بود .

بخش پنجم - درانتخابات و همه پرسی

بند اول - انتخابات

ماده ۱۶- درزمان جنگ واشغال نظامی کشور ، وزارت کشورموظف است ، لاقل دو ماه قبل از برگزاری انتخابات ، گزارش مشروحي از عدم برگزاری انتخابات در مناطق اشغال شده ودرگیر باجنگ بادشمن خارجی (وهمچنین بانبروهای ضدانقلاب واخلالگر داخلی) راباذکرعلت ومدت عدم امکان تسلیم رئیس جمهور نماید .

ماده ۱۷- رئیس جمهور ، پس ازبررسی گزارش مذکور درماده قبل ، درصورت تایید مراتب ، لاقل یکماه قبل از برگزاری انتخابات ، توقف انتخابات در نقاط اشغال شده یا تمامی کشور را ، باذکر مدت ، کتبا به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد می نماید .

ماده ۱۸- رئیس مجلس شورای اسلامی پیشنهاد مذکور را ، دراولین جلسه علنی قرائت می کند ودرجلسه بعدی باحضور اعضای شورای نگهبان ، نسبت به آن ، اخذ رای (بطور مخفی وبارعایت نصاب مقرر دراصل ۶۸ قانون اساسی) بعمل می آید . در فاصله دو جلسه نمایندگان می توانند باحضور رئیس جمهور ، یا نماینده وی ، جلسات شور و تبادل نظر غیر رسمی و غیر علنی تشکیل دهند .

ماده ۱۹- چنانچه در جریان برگزاری انتخابات ، حالت مذکور درماده ۱۶ این قانون برای بعضی از مناطق ، پیش آید ، وزارت کشور پس از تایید شورای نگهبان و با اطلاع رئیس جمهور ، فوراً انتخابات در آن مناطق را متوقف می سازد . وزارت کشور موظف است بلافاصله گزارش توجیهی لازم مبنی بر توقف انتخابات در مدت معین را ، همراه با تاییدیه شورای نگهبان به رئیس جمهور تسلیم کند ، تا برابر ماده ۱۷ این قانون اقدام نماید .

بند دوم - همه پرسی

ماده ۲۰- در اجرای اصل ۵۹ و مستنبط از قسمت آخر اصل ۱۳۱ قانون اساسی، رئیس جمهور می تواند، در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی درخواست مراجعه به آراء عمومی (همه پرسی) را با ذکر موضوع و نحوه همه پرسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم دارد.

ماده ۲۱- رئیس مجلس شورای اسلامی، درخواست مذکور در ماده قبل را در اولین جلسه قرائت خواهد کرد و اخذ رای نسبت به آن در جلسه بعد (بدون بحث، بصورت مخفی و با رعایت نصاب مقرر در اصل ۵۹ قانون اساسی) صورت میگیرد. در فاصله دو جلسه نمایندگان می توانند با حضور رئیس جمهور یا نماینده وی، جلسات شور و تبادل نظر غیر علنی و غیر رسمی تشکیل دهند.

ماده ۲۲- در ظرف سماعه از تاریخ ابلاغ قانونی مذکور در ماده قبل به دولت، وزارت کشور موظف است نسبت به انجام همه پرسی و مراجعه مستقیم به آراء مردم، اقدام نماید.
ماده ۲۳- رئیس جمهور، نتیجه همه پرسی را پس از طی مراحل قانونی امضاء نموده و برای اجرا به دولت ابلاغ می نماید.

بخش ششم - در روابط خارجی و بین المللی

ماده ۲۴- رئیس جمهور، عالیترین نماینده رسمی کشور، در روابط خارجی و بین المللی می باشد.

ماده ۲۵- مکاتبات، مذاکرات و مسافرتهایی که در سطح سران، بین ایران و سایر کشورها صورت میگیرد، بر عهده رئیس جمهور می باشد.

ماده ۲۶- شرکت در کنفرانس ها، سمینارها و اجلاسهای بین المللی که در سطح سران کشورها تشکیل میشود بر عهده رئیس جمهور می باشد.

ماده ۲۷- اعزام نمایندگان و یا هیاتهای نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران باید به تشخیص یا با تصویب و امضای رئیس جمهور باشد.

ماده ۲۸- سفرا و کاردارهای ایران در خارج از کشور، توسط وزیر امور خارجه تعیین و برای تأیید و موافقت، به رئیس جمهور، پیشنهاد میگردند. در صورتیکه رئیس جمهور صلاحیت آنان را، برای مأموریت محوله، تأیید نمود، استوارنامه های آنان را برابر اصل ۱۲۸ قانون اساسی، امضاء مینماید.

۲۹۵۵- عزل و نصب مسولین سازمانهای بین المللی در ایران با تشخیص و تصویب رئیس جمهور است .

فصل دوم - مسوولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی

بخش اول - مقدمه

ماده ۳۰- بمنظور پاسداری از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای اصل ۱۱۳ قانون اساسی ، رئیس جمهور از طریق نظارت ، بازرسی ، پیگیری ، بررسی ، کسب اطلاع و اقدامات لازم ، به شرح مواد آتی ، مسوول اجرای قانون اساسی می باشد .
ماده ۳۱- رئیس جمهور ، موظف است ، اجرای کلیه اصول قانون اساسی را مستقیماً زیر نظر داشته باشد . و بویژه ، نسبت به این موارد اقدامات مقتضی بعمل آورد .
الف - توقف یا عدم اجرای اصل یا اصولی از قانون اساسی ، که مانعی برای اجرای آن نیست .

ب - کوتاهی و سهل انگاری در بجا آوردن اصل یا اصولی از قانون اساسی که شرایط و امکانات لازم برای شروع به اجرای آن فراهم آمده است .
ج - نقض قانون اساسی .

ماده ۳۲- اطلاع از موارد مذکور در ماده قبل ، به یکی از طرق ذیل حاصل میشود .
الف - از طریق اشراف و نظارت مستقیم رئیس جمهور .
ب - از طریق بازرسی ، نظارت و پیگیری نمایندگان رئیس جمهور .
ج - از طریق گزارشات و شکایات رسیده به نهاد ریاست جمهوری .
د - از طریق انجام بازرسی توسط سازمان بازرسی کل کشور .

بخش دوم - توقف یا عدم اجرای اصول قانون اساسی

ماده ۳۳- در صورت توقف یا عدم اجرای آن دسته از اصول قانون اساسی که مانعی برای اجرای آن نیست ، رئیس جمهور مراتب را با اطلاع بالاترین مقام مسوول مربوطه می رساند و علت توقف یا عدم اجرا را خواستار می گردد . مقام مسوول موظف است ، پاسخ خود را ، مشروحاً و با ذکر دلیل ، با اطلاع رئیس جمهور برساند .
در صورتیکه پس از بررسی ، موضوع توقف یا عدم اجرا ، به تشخیص نهائی رئیس

جمهور، مثبت تشخیص داده شد، پرونده امر به دادگاه صالح ارسال خواهد شد.

بخش سوم - کوتاهی و سهل انگاری در به اجرا درآوردن اصول قانون اساسی
ماده ۳۴ - در مورد آن دسته از اصول قانون اساسی که شروع به اجرای آن مستلزم شرایط، امکانات و مقتضیات خاص است، به محض رسیدن زمان مناسب و برطرف شدن موانع رئیس جمهور مراتب را به عالیترین مقام مسوول تذکر میدهد و اجرای آن را خواستار میگردد. مقام مسوول، موظف است، موضوع را بررسی کند و گزارش لازم را ضمن بیان امکانات و اشکالات، تهیه و حداکثر ظرف مدت دو ماه، از تاریخ دریافت تذکر، با اطلاع رئیس جمهور برساند.

ماده ۳۵ - در صورتیکه پس از بررسی، موضوع کوتاهی و سهل انگاری، به تشخیص نهائی رئیس جمهور مثبت تشخیص داده شد، بدین شرح اقدام میگردد.

الف - اگر موضوع مربوط به قوه قضائیه باشد ضمن ارسال پرونده امر برای اتخاذ تصمیم نهائی، مراتب با استحضار مقام رهبری خواهد رسید.

ب - اگر موضوع مربوط به قوه مجریه باشد، برابر اصل ۱۲۷ قانون اساسی، هیات دولت را دعوت به تشکیل جلسه نموده و مطالب لازم را تکراراً متذکر میشود. چنانچه نخست وزیر و هیات دولت، شروع به اجرا را در کوتاهترین مهلت ممکن، به تشخیص رئیس جمهور پذیرفتند، اقدامات موقتا تا پایان تعیین مهلت متوقف میگردد. والا به نخست وزیر پیشنهاد استعفا میشود. در صورت عدم قبول پیشنهاد استعفا، رئیس جمهور مراتب را کتبا به اطلاع مجلس شورای اسلامی میرساند و اعتماد دولت را مورد سوال قرار میدهد.

بخش چهارم - نقض قانون اساسی

ماده ۳۶ - در صورت اطلاع از نقض قانون اساسی، در هر یک از سازمانها، موسسات و نهادهای قوای سه گانه کشور، موضوع از طریق نهاد ریاست جمهوری مورد بررسی و تحقیق قرار میگردد و پرونده امر تشکیل میشود.

ماده ۳۷ - نهاد ریاست جمهوری برای تکمیل پرونده و کشف حقیقت امر، می تواند اقدامات زیر را انجام دهد.

الف - اعزام بازرسان یا بازرسان به سازمان مورد نظر.

ب - احضار نماینده سازمان مورد نظر بمنظور پاسخگویی .
تبصره - مقامات ، مسولین و یاسازمانهای ذیربط ، موظف به رعایت مقررات این ماده هستند .

ماده ۳۸ - در تمام مواردی که پرونده ای حاکی از نقض قانون اساسی در نهاد ریاست جمهوری مطرح باشد ، مراتب با امضای رئیس جمهور به اطلاع شورای نگهبان می رسد و بمنظور تشخیص امر در انطباق با قانون اساسی ، نظر شورانست به قضیمطروحه استفسار میشود . در صورتیکه شورا ، در ظرف مدت دو هفته ، نظر خود را اعلام نکند ، نقض قانون اساسی ، موضوعا مثبت تلقی خواهد شد .

ماده ۳۹ - در صورتیکه پس از بررسی موضوع ، نقض قانون اساسی توسط نهاد ریاست جمهوری مثبت تشخیص داده شد ، به یکی از طرق ذیل عمل میگردد .
الف - در صورتیکه نقض منتسب به افراد مندرج در بند " الف " ماده ۴۲ باشد پرونده به رئیس جمهور تسلیم میگردد .

ب - در صورتیکه نقض منتسب به کارکنان قوای سه گانه باشد ، پرونده جهت رسیدگی به مراجع مذکور در بند " ب " ماده ۴۲ ارسال و گزارش آن به رئیس جمهور تسلیم میشود .

ماده ۴۰ - رئیس جمهور ، پس از دریافت پرونده های مذکور در بند " الف " ماده قبل مراتب را جهت کسب مشورت در شورای مذکور در ماده ۱۳ این قانون مطرح می نماید . در هر صورت چنانچه موضوع نقض قانون اساسی به تشخیص نهائی رئیس جمهور ، مثبت شناخته شد پرونده امر به دادگاه صالح ارسال میشود .

ماده ۴۱ - چنانچه پس از رسیدگی در دادگاه صالح از اتهام نخست وزیر یا وزیران دائر بر نقض قانون اساسی مثبت اعلام گردید ، رئیس جمهور مراتب را کتبا به اطلاع مجلس شورای اسلامی می رساند و اعتماد فرد یا افراد مذکور را مورد سوال قرار میدهد .

بخش پنجم - رسیدگی قضائی و مجازات ها

ماده ۴۲ - مراجع رسیدگی قضائی به پرونده های مربوط به افراد مذکور در این فصل بشرح زیر است .

الف - در صورتی که این افراد نخست وزیر و معاونین ، وزرا و معاونین ، نمایندگان

مجلس، اعضای شورایی قضائی، دادستان کل انقلاب و روسای دیوان عدالت اداری و بازرسی کل کشور، استانداران و معاونین آنها، و فرمانداران و بخشداران باشند، جرم اتهامی سیاسی محسوب میشود و دادخواست تنظیمی پس از امضای رئیس جمهور به دادگاه صالح مذکور در اصل ۱۶۸ قانون اساسی ارسال خواهد شد.

ب - در مورد سایر افراد و کارکنان قوای سه گانه، دادخواست تنظیمی پس از امضای نماینده رئیس جمهور به دادگاه اداری مجلس شورای اسلامی، دادگاههای اداری سازمانها و موسسات دولتی و یا دادگاه انتظامی قضات (از طریق عالیترین مقام مسوول) ارسال خواهد شد.

تبصره - حضور در دادگاه صالح، اصولاً توسط نماینده رئیس جمهور صورت میگیرد اما رئیس جمهور میتواند در مواردی که صلاح بدانند در دادگاه مذکور در بند "الف" این ماده حضور یابد.

ماده ۴۳ - مجازات توقف، عدم اجرا و یا نقض قانون اساسی با توجه به درجه شدت وضعف، بدین شرح می باشد.

الف - انفصال ابد از خدمات دولتی.

ب - محرومیت از نمایندگی مجلس شورای اسلامی حداقل برای دو دوره متوالی.

ج - عزل از مقامات سیاسی برای مدت ۵ سال یا بیشتر.

د - بازنشستگی برای کسانی که بهش از ۱۵ سال سابقه خدمت دارند.

ه - بازخرید برای کسانی که کمتر از ۱۵ سال سابقه خدمت دارند.

و - انفصال موقت از شش ماه تا سه سال برای کارکنان عادی دولت.

ز - محکومیت اخلاقی از طریق رسانههای گروهی.

ح - توبیخ کتبی با درج در پرونده خدمت.

بخش ششم - خاتمه

ماده ۴۴ - چنانچه پس از تشخیص رئیس جمهور یا دادگاه صالح، توقف، عدم اجراء و یا نقض قانون اساسی محرز شناخته شد، مراتب تذکر توسط رئیس جمهور یا نماینده او مبتنی بر الزام به اجرای اصل مورد نظر به مقام یا مسوول سازمان ذیربط ارسال خواهد شد.

ماده ۴۵ - در مورد اجرای صحیح و دقیق قانون اساسی، رئیس جمهور حق اخطار

و تذکر به قوای سه‌گانه کشور را دارد .

ماده ۴۶ - بمنظور ارزیابی و بررسی حین اجرای قانون اساسی واحدی در نهاد ریاست جمهوری تشکیل خواهد شد تا با شرکت صاحب‌نظران ، فقها و متخصصین و سایر برگزارای سمینار ، اشکالات کمبودها و نارسائیهای قانونی برای اذهان عمومی روشن و پیشنهادات لازم با اطلاع ملت برسد .

ماده ۴۷ - نهاد ریاست جمهوری ، سالی یکبار ، آمار موارد توقف ، عدم اجرا و نقض قانون اساسی را با تصمیمات متخذة تنظیم می‌کند و در سالگرد تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ، بنحو مقتضی با اطلاع ملت میرساند .

فصل سوم - رسیدگی به تخلفات ناشی از مسوولیت‌های رئیس جمهور
ماده ۴۸ - در اجرای اصل ۱۲۲ قانون اساسی و با توجه به مدلول بند ۵ اصل ۱۱۰ قانون اساسی ، رسیدگی به تخلفات ناشی از مسوولیت‌های رئیس جمهور ، طی تشریفات خاصی که در موارد آتی خواهد آمد ، بر عهده دیوانعالی کشور است .
ماده ۴۹ - اطلاع از تخلف رئیس جمهور از مسوولیت‌های قانونی به یکی از طرق ذیل حاصل میشود .

الف - از طریق شکایات رسیده به کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی .

ب - از طریق شکایات رسیده به دیوانعالی کشور .

ماده ۵۰ - شکایت یا شکایات رسیده به مراجع مندرج در ماده قبیل ، پس از بررسیهای مقدماتی ، در صورتیکه در ارتباط با وظایف قانونی رئیس‌جمهور باشد ، ظرف ده روز پس از ثبت در دفتر مخصوص ، به مجلس شورای اسلامی ارسال میگردد . رئیس‌مجلس بدون دخالت در محتوای شکایت ، در اولین فرصت اداری ، آن را برای تحقیق و تفحص به کمیسیون سوالات مجلس تنظیم می‌نماید .

ماده ۵۱ - کمیسیون سوالات مجلس موظف است ، ظرف یک ماه از تاریخ وصول شکایت کلیه تحقیقات لازم را ، برای تشکیل پرونده بعمل آورد و آن را به کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس ارسال دارد . کمیسیون اخیر مکلف است با مراجعه به اسناد و مدارک و مذاکره یا مکاتبه با نماینده رئیس‌جمهور گزارش لازم را به رئیس‌مجلس شورای اسلامی تسلیم کند .

ماده ۵۲ - رئیس‌مجلس ، حداکثر ظرف سه روز ، پس از وصول گزارش کمیسیون

امور قضائی و حقوقی موضوع رام طرح می نماید. در صورتیکه رای کمیسیون دائر بر عدم تعقیب باشد، گزارش فوق در جلسه قرائت و بدون مذاکره و مباحثه پرونده امر بایگانی خواهد شد. اما در صورتیکه رای کمیسیون دائر بر تعقیب باشد، موضوع در جلسه مذکور مطرح و پس از شور و بررسی اخذ رای بعمل خواهد آمد. پس از رای گیری اگر نظر کمیسیون امور قضائی و حقوقی مورد تایید قرار گرفت، پرونده امر از طریق وزارت دادگستری به دیوان عالی کشور فرستاده خواهد شد. در صورت عدم تایید نظر کمیسیون پرونده امر بایگانی خواهد شد.

تبصره - رای گیری در مورد تعقیب رئیس جمهور مخفی می باشد و با رای دو سوم نمایندگان حاضر صاحب رای در جلسه به تصویب می رسد.

ماده ۵۳ - رئیس دیوان عالی کشور، پس از وصول پرونده از سوی مجلس شورای اسلامی هیات عمومی دیوان عالی کشور را با حضور اعضای هیات منصفه مذکور در اصل ۱۶۸ قانون اساسی دعوت به تشکیل جلسه خواهد نمود. هیات عمومی و هیات منصفه پس از تشکیل جلسه، اتهام منتسب به رئیس جمهور را رسیدگی می کند و پس از اعلام ختم محاکمه، بلافاصله، با حضور تمامی اعضا، به مشورت می پردازد و رای خود را دائر بر تبرئه یا مجرمیت رئیس جمهور اعلام می کند.

ماده ۵۴ - هیات عمومی دیوان عالی کشور می تواند برای استماع مطالب از رئیس جمهور یا نماینده وی، دعوت بعمل آورد. همچنین رئیس جمهور یا نماینده وی، حق شرکت در جلسات هیات عمومی دیوان عالی کشور را برای ادای مطالب خواهند داشت.

ماده ۵۵ - حکم صادره، در اجرای بند ۵ اصل ۱۱۰ قانون اساسی، بمنظور اتخاذ تصمیم نهائی برای مقام رهبری ارسال خواهد شد.

ماده ۵۶ - استتار کلیه جریانات مربوط به اتهام، تحقیق و سایر مراحل، با رعایت اصل ۱۶۸ قانون اساسی، قبل از اتخاذ تصمیم مقام رهبری الزامی است. متخلف یا متخلفین مستوجب مجازاتهای مربوطه مقرر در قانون مجازات عمومی خواهند بود.

فصل چهارم - نهاد ریاست جمهوری

ماده ۵۷ - بمنظور اداره امور وظایف رئیس جمهور، مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نهاد ریاست جمهوری زیر نظر رئیس جمهور تشکیل میشود و دارای

شخصیت حقوقی است .

ماده ۵۸ - مکاتبات اداری مستقیم با رئیس جمهور با توجه به اصول مختلف قانون اساسی ، بشرح زیر است .

الف - با مقامات و سازمانهای داخلی .

۱- مقام رهبری

۲- رئیس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی .

۳- رئیس دیوانعالی کشور و دادستان کل کشور .

۴- شورای نگهبان .

۵- نخست وزیر و وزراء

۶- شورای عالی دفاع و اعضای آن .

۷- سفرا و کاردارهای مسوول سفارتخانههای ایران در خارج .

۸- روسای سازمانها و موسساتی که زیر نظر مستقیم رئیس جمهور هستند .

۹- نهادهای انقلابی مستقل .

۱۰- استانداران در موارد اضطراری .

ب - با مقامات و سازمانهای خارجی .

۱- روسای جمهور و سران کشورها .

۲- سازمانها و موسسات بین المللی .

۳- باسفرای کشورهای خارجی در ایران .

ماده ۵۹ - اعتبارات مورد نیاز نهاد ریاست جمهوری در ردیف ۱۰۱۰۰۰ منظور

گرفته و مصرف آن تابع قانون محاسبات عمومی است .

ماده ۶۰ - سازمان و تشکیلات و امور استخدامی نهاد ریاست جمهوری ، با همکاری

سازمان اموراداری و استخدامی کشور ، تهیه و به تأیید رئیس جمهور خواهد رسید .

تاریخ چاپ ۶۲/۱۲/۷

اداره کل قوانین

اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی

قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت امر و امامت، بر طبق اصول آئینده این قانون اعمال میگردند. این قوا مستقل از یکدیگرند و ارتباط میان آنها بوسیله رئیس جمهور برقرار میگردد.

اصل پنجاه و نهم قانون اساسی

در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه پرسی و مراجع مستقیم به رأی مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به رأی عمومی باید بتصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس پرسد.

اصل شصتم قانون اساسی

اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس جمهور و نخست وزیر و وزراء است.

اصل شصت و هشتم قانون اساسی

در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رئیس جمهور و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان، انتخابات نقاط اشغال شده با تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف میشود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید، مجلس سابق همچنان بکار خود ادامه خواهد داد.

بند ۵ اصل یکصد و دهم قانون اساسی

۵ - عزل رئیس جمهور یا در نظر گرفتن مصالح کشور، پس از حکم دیوانعالی کشور به تخلف وی و وظایف قانونی یا رای مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت سیاسی او.

اصل یکصد و سی و دهم قانون اساسی

پس از مقام رهبری رئیس جمهور عالیترین مقام رسمی کشور است و مسوولیت اجرای قانون اساسی و تنظیم روابط قوای سه گانه و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً بر رهبری مربوط میشود، بر عهده دارد.

اصل یکصد و بیست و یکم قانون اساسی

رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی در جلسهای که با حضور رئیس دیوان عالی کشور و اعضای شورای نگهبان قانون اساسی تشکیل میشود بترتیب زیر سوگند یاد میکند و سوگند نامها امضاء مینماید .

بسم الله الرحمن الرحيم

"من بعنوان رئیس جمهور در پیشگاه قرآن کریم و در برابر ملت ایران به خداوند قادر متعال سوگند یاد میکنم که با سدا و مذهب رسمی و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی کشور با شرم و همه استعداد و صلاحیت خویش در راه پای مسولیتهائی که بر عهد و گرفتارم بکار گیرم و خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازم و از هرگونه خودکامی بهره‌نیزم و از آزادی و حرمت اشخاص و حقوقی که قانون اساسی برای ملت شناخته است حمایت کنم . در حراست از مرزها و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشور از هیچ اقدامی دریغ نورزم و با استعانت از خداوند و پیروی از مبراهیم اسلام و ائمه اطهار علیهم السلام قدرتی را که ملت بعنوان امانتی مقدس بمن سپرده است، همچون امینی پارسا و فداکار نگاهدار باشم و آنرا بمنتخب ملت پس از خود بسپارم ."

اصل یکصد و بیست و دوم قانون اساسی

رئیس جمهور در حدود اختیارات و وظایف خویش در برابر ملت مسوول است . نحوه رسیدگی به تخلفات از این مسولیت را قانون معین میکند .

اصل یکصد و بیست و چهارم قانون اساسی

رئیس جمهور فردی را برای نخست وزیرینا مزد میکند و پس از کسب رای تمایل از مجلس شورای اسلامی حکم نخست وزیرینا و صا در مینماید .

اصل یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی

امضای عهدنا مهها ، مقاولنا مهها ، موافقتنا مهها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولتها و همچنین امضای بیمانهای مربوط بها تحادیههای بین المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی باری رئیس جمهورینا نماید هقانونی اوست .

اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی

هرگاه رئیس‌جمهور لازم بداند جلسه هیات وزیران در حضور او و بمریاست وی تشکیل می‌شود

اصل یکصد و بیست و هشتم قانون اساسی

رئیس‌جمهور استوارنامه سفیران را امضاء میکند و استوارنامه سفیران کشورهای دیگر را

میپذیرد.

اصل یکصد و سی و یکم قانون اساسی

در صورت فوت، کناره‌گیری یا بیماری یا پیش از دو ماه عزل رئیس‌جمهور، یا موجبات دیگری از این گونه شورای موقت ریاست جمهوری موظف است ترتیبی دهد که حداکثر ظرف پنج ماه روز رئیس‌جمهور جدید انتخاب شود و در این مدت وظایف و اختیارات ریاست جمهوری را جز در امر همه‌پرسی برعهده دارد.

اصل یکصد و سی و ششم قانون اساسی

هرگاه نخست‌وزیر بخواند وزیر را عزل کند و وزیر دیگری را بجای او برگزیند، باید این عزل و نصب با تصویب رئیس‌جمهور باشد و برای وزیر جدید از مجلس رای اعتماد بگیرد و در صورتی که پس از ابراز اعتماد مجلس به دولت، نیمی از اعضای هیات وزیران تغییر نمایند دولت باید مجدداً از مجلس تقاضای رای اعتماد کند.

اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی

علاوه بر مواردی که هیات وزیران یا وزیری مأمور تدوین آئین‌نامه‌های اجرائی قوانین میشود هیات وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب‌نامه و آئین‌نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مموبات هیات وزیران حق وضع آئین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد. ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد.

اصل یکصد و شصت و هشتم قانون اساسی

رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیات منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیات منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون براساس موازین اسلامی معین میکند.